

Aanvullende overwegingen

Uit de revisieverzoeken en uit andere reacties op het besluit inzake afvaardiging van niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers blijken pijn, gevoelens van onbegrip en van wantrouwen. De verdeeldheid tussen kerken en vooral de verdeeldheid binnen de CGK worden hier pijnlijk voelbaar. Het lijkt voor ons allemaal heel moeilijk te zijn om werkelijk te begrijpen wat de moeite van de ander is met de conclusie die we zelf het meest wijs achten.

Met enige schroom wijst uw commissie erop dat de afvaardiging van niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers de afgelopen jaren alleen maar ruimer is geworden. Tot 2013 was deze afvaardiging helemaal niet toegestaan. De GS van 2013 heeft het toegestaan (met adviserende stem) als een afvaardiging anders niet mogelijk was. De GS van 2016 heeft afvaardiging altijd toegestaan (met adviserende stem). Op geen enkel moment is dus, vanuit het perspectief van samenwerkingsgemeenten, een stap teruggezet; de mogelijkheden zijn juist steeds vergroot, alleen niet zo ruim als door hen gewenst werd.¹ In de GKv en de NGK wordt echter wel veel ruimer met afvaardiging van ambtsdragers uit samenwerkingsgemeenten omgegaan; dat maakt het verschil scherper duidelijk. Blijkbaar zit de pijn van samenwerkingsgemeenten echter dieper en gaat dit ook over de manier waarop zij zich in de CGK gezien en gewaardeerd voelen. De moeizamer samenwerking op landelijk niveau en het uitblijven van perspectief op verdere eenwording zullen dit gevoel versterken.

Uw commissie probeert hierboven het verschil niet groter en principiëler te maken dan naar haar oordeel nodig is. Wellicht past enige praktische relativering: hoe vaak wordt er op een classisvergadering nu gestemd? Gelukkig worden de meeste besluiten bij consensus genomen. Vrijwel alleen bij examinering van kandidaten en bij afvaardiging naar de PS worden stemmen geteld. De afvaardiging met adviserende stem blijkt in de praktijk verschillend beleefd te worden. Terwijl de ene classis het besluit niet kan dragen en een afgevaardigde het ‘verschrikkelijk’ vindt dat hij slechts aanwezig is met adviserende stem, wordt het in een andere classis door broeders met een adviserende stem helemaal niet als een probleem ervaren.

Uw commissie ervaart het als een zorg dat een besluit voor zoveel pijn en gevoelens van afwijzing zorgt. Enerzijds kan gezegd worden dat alle argumenten op de generale synode al tweemaal uitvoerig gewisseld zijn, maar blijkbaar verschillend gewogen worden; daarbij speelt een grote rol dat de samenwerking met andere kerken in de CGK verschillend gewogen wordt. Anderzijds lijden alle leden mee als één lid lijdt en kan het ons dus niet koud laten hoe een besluit ontvangen wordt.

Wanneer het bij een dergelijk besluit gaat om kerkelijke wijsheid, is heroverweging ervan mogelijk. In dat geval zal wel duidelijk moeten zijn welke overwegingen tot een andere conclusie leiden dan in 2013 en 2016. Een besluit hierover is eigenlijk alleen te nemen in het grotere kader van de vraag hoe we als kerken verder gaan met de eenheid met andere kerkverbanden.

De revisieverzoeken maken niet duidelijk hoe zij een eventuele afvaardiging van niet-christelijk-gereformeerde ambtsdragers concreet voor zich zien. Met een beperkte afvaardiging is de zogenoemde rechtsongelijkheid niet geheel opgelost. Een onbeperkte afvaardiging (dus inclusief passief kiesrecht naar PS en GS) lijkt in het geheel van de kerken onverstandig en zou de overwegingen inzake de eenheid binnen het kerkverband negeren. Bij een beperkte afvaardiging moet worden overwogen of de beperking alleen het passief kiesrecht betreft (zoals in de instructies uit 2010 wordt voorgesteld) of ook speciale

---

¹ Als de kerkenraad van Zwolle dus verzoekt om de wijzigingen in art. 41 en bijlage 8 K.O. ongedaan te maken (11.19/9r29-30), vraagt zij formeel om de mogelijkheden voor afvaardiging weer in te perken. Bedoeld zal zijn dat men een andere tekst wil.

